

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้สรุปผลและอภิปรายผล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวละเอียดต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐ จำนวน 371 ราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 45 ปี มีสถานภาพสมรส (กรณีที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน) มีบุตรอุปการะจำนวนมากว่า 2 คน มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา (ป.6) มีระยะเวลาการในการทำอาชีพเกษตรกร (ทำนา ปลูกข้าว) 5 – 10 ปี มีระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐ 5 – 10 ปี และมีพื้นที่ในการทำนาข้าวเป็นของตนเอง มีพื้นที่ทำนาของท่านมีจำนวน 10 – 20 ไร่

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าปัจจัยทั้งหมดได้แก่ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือและตอบสนองของผู้ปฏิบัติ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทุกด้านร้อยละ 87.4 ($R^2 = .874$) และพบว่าปัจจัยทั้งหมดมีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีในเชิงบวก

3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับ จำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร รองลงมาคือด้านการเพิ่มช่องทางการตลาดและสร้างอำนาจต่อรองในการขายข้าวเปลือก และด้านการยกระดับราคาข้าว และด้านการยกระดับรายได้เกษตรกร ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม ด้านการสื่อสารระหว่างองค์การและการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความร่วมมือและตอบสนองของผู้ปฏิบัติ พบว่า มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมากในทุกด้านถึงร้อยละ 87.4 ($R^2 = .874$) และพบว่าปัจจัยทั้งหมดมีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ มีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวก เนื่องมาจากการเกษตรกรมีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาล มีทัศนคติในเชิงบวกและให้การยอมรับในแนวคิดของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาล อีกทั้งมีความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายกับการตอบสนองความต้องการของรัฐ เจ้าหน้าที่ และตัวแบบนโยบายเอง อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การนำนโยบายการบริหารจัดการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกไปปฏิบัติสำเร็จ พบว่า คุณภาพชีวิตของเกษตรกร สภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมมีผลต่อการบริหารจัดการโครงการรับจำนำข้าวเปลือก และมีผลต่อการกำหนดนโยบายของโครงการรับจำนำข้าวเปลือก เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งด้านรายได้ สุขภาพ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดสมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2546 : 21 - 23) ได้ศึกษาความหมายของนักวิชาการชาวต่างประเทศ และสรุปเป็นองค์ประกอบสำคัญของนโยบายสาธารณะว่า เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ เป็นการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม ผู้มีอำนาจ

ในการกำหนดนโยบาย กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำต้องมีเป้าหมาย เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำ ให้ปรากฏเป็นจริง กิจกรรมที่เลือกกระทำต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคม เป็นการตัดสินใจกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนจำนวนมาก เป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำโดย พิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประนีประนอมระหว่าง กลุ่มผลประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป็น กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำซึ่งอาจก่อให้เกิดผลทางบวกและทางลบต่อสังคม และเป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย และ มยรี อนุমানราชชร (2547 : 4-6) ได้ศึกษาความหมายของ นักวิชาการต่างประเทศ และสรุปว่า นโยบายสาธารณะสามารถพิจารณาได้สองมิติ มิติแรกหมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของรัฐบาล และมิติที่สองหมายถึงการตัดสินใจของรัฐบาล ในความหมายที่ กว้าง นโยบายสาธารณะหมายถึงแนวทางการกระทำของรัฐบาล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทาง กว้างๆ ที่รัฐบาลได้ทำการตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อชี้้นำให้มีกิจกรรมหรือการ กระทำต่างๆ เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผนการ จัดทำโครงการ วิธีการบริหารงานหรือกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่อง หนึ่งด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของ ประชาชนหรือผู้ใช้บริการแต่ละเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรกำหนดแผนกิจกรรมที่มีความชัดเจนในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานของ โครงการรับจ่านำข้าวเปลือกของรัฐบาล

1.2 สำนักงานเกษตรอำเภอและจังหวัดควรมีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ของโครงการรับจ่านำข้าวเปลือกของรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอ

1.3 หน่วยงานในชุมชนควรร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนการของ โครงการรับจ่านำข้าวเปลือกของรัฐบาล

1.4 ควรมีการประชาสัมพันธ์ของโครงการรับจ่านำข้าวเปลือกของรัฐบาลเพื่อให้ เกษตรกรทราบแผนงาน โครงการรับจ่านำข้าวเปลือกของรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอ

1.5 ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเผยแพร่แก่ประชาชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการรับจ่านำข้าวเปลือกของ รัฐบาล

2.2 ควรศึกษาผลกระทบของโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่มีต่อตลาดกลางข้าวเปลือก

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับประสิทธิผลของโครงการประกันราคาข้าวเปลือกกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือก